

Nro. 21.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

Indult Bétsből, Kedden Martzius 14-dik napján,
1809-ik esztendőben,

B é c s.

Minekutánna Eö Csász. Kir. Felsége az el múlt
1808-ik esztendőben kegyelmessen meg határozta
vólna azt, hogy ezen népes városnak és rezidentziá-
nak lakosi közzül is Landwehr, az az, tarto-
mánybeli védelmező sereg állitattásék fel:
olly számoisan jelentték ahoz magokat nem kén-
telenségből, hanem önként, és egyedül hazafiúi buz-
goságtól lelkesítettvén, hogy azokból igen rövid idő
alatt hat batalliont lehetett formálni, mellynek el-
ső batallionját Obristlajtinant Báro St. Quentin,
a' másodikat Obristlajtinant Baró Steigentesch,

a' harmadikat Fő Strazsamester Gróf Waldstein, a' 4-ikét Obristlajtnant Küffel, az ötödiket Fő Strazsamester Gróf Salis, a' hatodikat pedig Fő Strazsamester Managetta kommandirozzák. — A' milyen rövid volt az az idő, mellyben ezek a' battalionok előjáróiknak vezérések után organizáltak: épen olly örvendetes és nem várt volt azoknak előmenetelek, és a' milyen buzgosággal viseltettek a' tisztek az alattokvalóknak a' hadi szolgálatra való készítésekből, hasonló indulat lelkesítette ezeket az uralkodó Fejedelem és Haza védelmezésére való el készülésben.

Ezek a' hat battalionok e' folyó Mártzius 4, 5. és 5-ik napjain, maguk vezérei, és a' városi kapitányok által meg mustráltattak, igen kevesen találattak azoknál olyanak, a' kik vagy testi erőtlenségeik, vagy honnyi környülállásaik miatt elhagyottakat kívánták volna, és ezek helyett mindig más ifjú emberek állottak ki és vettek hadi szolgálatot. Számos tselédes gazdák házok népetől, sok fabrikánsok, szép és kézi mesterséget gyakorlók eddig folytatott munkájuktól el válván a' Haza védelmező seregbe állottak.

Azoknak a' zászlóknak meg szentelteteseket, a' mellyek a' Haza védelmező seregeknek számokra készitettek, ezen folyó Martzius 9-ik napjára határozta meg Eö Csász. s Ap. Királyi Felsége, a' melly napon reggeli hét órakor a' Bécsi Haza védelmező sereg (Landwehr) az udvari várbeli kapu előtt való mezősegen öszve gyűlven, és hadi muzsika szózat alatt a' városba bejövén, annak nevezetesebb piataira ki állott, a' honnan mindenik battalionból egy kompanyia ment a' Sz. István temploma eleibe. E'

meg lévén, 10. órakor Császárné és Királyné Eö Felsege maga is, a' szokott pompa közt azon templomba ment, mellynek ajtaja előtt Generalissimus Károly és Maximilian Csász. Kir. Fő Herczegek, a' Bécsi Érsek, és a' Káptalan által fogadtatván, 's a' Fő óltárhoz vezetettvén, a' prédikatio után lafsú misét halgatott. — Azután a' szokott egyházi tzeremoniával a' hat zászlót a' Bécsi Érsek fel szentelte, a' mellyekbe Császárné 's Királyné Eö Felsege, és a' fellyebb nevezett Csász. és Kir. Fő Herczegek szöveget vertek, a' Bécsi Érsek az Óltári Szentség alatt áldást mondott, 's azt a' templomból ki vitte, az ott paradéban állott batallionokat meg áldotta, és ismét vissza vitte a' templomba az Óltári Szentséget.

Mind ezek után Császárné és Királyné Eö Felsege a' Csász. rezidentiába vissza ment, a' batallionok pedig ismét a' Csász. vár előtt való mezöségre ki marsirozván quaréba, az az, négy szegeletű lineába állottak, és Generalissimus Károly, 's Maximilian Cs. K. Fő Herczegeknek, sok felsőbb 's alsóbb rangú hadi tiszteknek, Bécsi Uraságoknak, és számos lakosoknak jelenlétében a' zászló alá esküttek. Ezen alkalmatósággal következő beszédet mondott Generalissimus Károly Eö Csász. 's Kir. Herczagsége:

Nemes indulatu Bécsi önkényen való vitézek! Lehetetlen vólt a' ti köztetek való meg jelenésből származó gyönyörűségtől magamat meg foiztanom. Az a' nagy mértékben való lelkesítés, mellyel ti a' mi leg kedvesebb Monarkánknek szolgálatjára, és Hazánknek védelmezésére ti nagatokat ma szenteltétek, Austria Kronikájában egy szivet vidamító jel fog lenni, a' Monárka és a' ti köz-

tetek lévő szerezetnek és költsönös bizodalomnak felbonthatatlan kötele leszén. A' midőn veszedelem fogja a' Hazát fenyegetni, a' 'ti karjaitokban bizok. Senki is közületek idegen rabjává 's tsuffjává lenni nem akar. Az illy áthatatos hazafiúi ellzánás szül hősökat, ez teszen a' gyözedelemről bizonyofskaká. — A' hová a' ditsőfség és a' Haza titeket hív, ismét ott fogok ti reátok találni, ott f g ki ki közületek engemet látni.“ — Senki a' jelenvőtnak közzül ezen beszédet belső meg illetődés és örömrzés nélkül nem hallotta, mellyek mind ábrázatjokon, mind Vivat kiáltásokban nyilván kimutatták magokat.

A' közelébb múlt szombaton, következő hirdetményt adatott ki Generalissimus Károly Eö Csász. Kir. Fő Herczegsége a' közönséges felbuzdítás végett:

„Mi Károly Lajos Austriai Császári, és Magyar 's Cseh Orizági Kir. Herczeg, Austriai Fő Herczeg s. a. t. Arany gyapjas vitéz, a' Mária Trézia vitézi Rendjének nagy Keresztese, Cseh Orizágnak Gubernátorja és Generál Kapitánnya, egy gyalog és egy Uhlanus Regimentnek Tulajdonosa, az egész Cs. K. Armadiának Generalissimusa.

A' mi szerezett Monárkánk azokat a' jobbágyait, a' kiket az Armadánál való szogálatra a' törvény nem kötelezi, meg hívja, hogy magokat batalionokba formállyák, mellyek örökös tartományainak határain túl is a' Haza szogálatjára szentellyék magokat azon esetre, ha azt az ellenség fenyegetné.“

„A' midőn 1800. dik esztendőben veszedelemben forgott volna a' Haza, a' Cseh és Morva Or-

szági önkényén valókat a' Monarka névében zafzló alá hívtam. Ezrenként siettek azon legióhoz, melly az én nevemről neveztetett, mellyből, ha ezen erőlködés sok sebes békefséget nem szültek volna, bizonyosan egész armada lett volna.“

„Nem szükség titeket a' ti őseiteknek példákra emlékeztetni, a' kik az ő állhatatosságok és hazafiúi buzgóságok által sok veszedelmet ditsőfségesen ki állottak, ti magatokra támaszkodom, ti még most is azok vagytok, a' kik 1800. ban vóltatok, az a' bátorság és hazafiúság van most is bennetek, melly titeket akkor lelkesített. Mint akkor úgy most is a' ti karjaitokba bizakodom.“

„Igaz ugyan, hogy némellyeknek az él-Imekről való szorgalmatoskodás, és honnyi környülállásaik miatt távolmenné, s a' ditsőfség szavaira ügyelni nem lehet. Ezek a' hazának belső állatmára, a' vagyonság bátorságára, és a' polgári jó rendnek fenntartására itthon maradnak. — Ellenben azok, a' kiket semmi kötelefség, és semmi környülállások a' honnyi tüzelőhöz nem szoritnak, gyűllyenek batalionokba, és mindazokra a' hasznokra just tarthatnak, a' mellyeket a' mi leg kedvesebb Monárkánk ezen hazafiúi elfzánáshoz kötött.“

„Hazánk nemes Védelmezői! ti jól esmértek engemet, én el nem hagylak titeket, de ti se tagadjátok meg töllem hazzám való bizodalmatokat. — Mi mindenek ellen, a' kik lételünktől és vagyonságinktól minket meg fosztani igyekeznek, fel kelünk, mi nem akarunk idegen uralkodóknak rab szolgáivá lenni. — Vitézi bátorság és egyetértés legyen bennünk, ezekkel minden veszedelmeken diadalmasko-

kodunk.“ — Károly Fő Herczeg Genera-
lissimus.

A' következett napon, ugymint a' múlt pén-
teken mind ezen szabad batallionok, mind az itt őri-
zeten volt Regementek el marsíroztak, 's helyettek
a' fegyveres polgárok tesznek szolgálatot.

Magyar Ország.

Budáról, Martzius 8-ik napján. Nagy
méltoságu Semsei Semsey András, Cs. Kir.
Kamarás, valóságos Status és titkos Tanácsos Úr
Eő Excellentziája, a' Sz. István Ap. Király Rend-
jének Commendatorja, a' kit a' múlt esztendőben Eő
Csász. Kir. Felsége a' Personalisságból elsőben a'
Fels. Kir. udvari Magy. Cancellariához Vice-Cancel-
lariusnak hívni, onnan kevés idő múlva, Status és
Conferentialis Tanácsosa, az utolsó Posonyi Ország
Gyűlés alatt pedig Camerae Praesessé tenni méltoz-
tatott, ezen utólsó igen fontos hivatalyába, teg-
nap előtt iktattatott bé az a' végre ki rendelt Kir.
Commissarius Székhelyi Ifj. Gróf Majláth József
Udvari Tanácsos, és a' Cs. K. udvari Kamára és Fi-
nantzialis Fő Hivatal Referense által. — Ezt a' bé
iktatást egy szép oratióval kezdette el a' nevezett
Kir. Commissarius Ur, mellyben mi végre küldette-
tett legyen oda eő Cs. K. Felségetől, a' jelenvőit
Uri személyek, és a' Kir. Kamarához tartozó tilz-
tek előtt, fontos szókkal előadta. Hasonló fontos
beszéddel felelt arra a' nevezett új Camerae Praeses
Ur, mellynek végződése után az Eő Excellentziája
új hivatalyába leendő béiktatását tárgyazó Kir. petsé-
tes levél fel olvastatott, végtére a' Fels. Kir. Ka-
marának All-Előnöloje Vasáros-Naményi Báró E ő t v ő s

Ignác Eö Excellentziája hasonló gyökeres beszéddel fogadta el, a' több al tiszteknök nevekben Camerae Praeses Ur Eö Excellentziáját. Délben gazdag ebédet adott Praeses Ur Eö Excellentziája, mellyre minden Kir. Kamarához tartozó hivatalbeli személyek meg hivattattak.

Mező Turról, Martzius 1. ső napján 1809. A' közelebb múlt Februarius Hónap 5-dik napján múlt ki néhai nagytiszteletű Ertsei Dániel Ur, a' Nagy Kúnsági nagy Tiszteletű Egyházi Vidék Esperestje, és a' Mező Turi Helvétziai vallástételt tartó Ekklezsia Lelki Pásztorja. Tanulását rész szerént a' Debreczeni Anya Oskolában, rész szerént a' Bazileai Akademiában végezvén, és ugyan ott, a' Predikatori hivatalra felszentelődvén: 1777-dik Esztendőben a' Mező Turi Ekklezsiába Predikátornak meg hívódott, és elment. Ezen hivatalát 32 esztendőig fáradhatatlan szorgalmatossággal, és példás kegyességgel folytatta. A' milyen tiszta volt Tudománya: elete hasonló tiszta volt. A' melly üres órai hivatalbeli dolgaitól maradtak: azokat a' Theológiai mélyebb Tudományok, fi képpen a' napkeleti nyelvek szélesebb esméretire fordította. Ezen szorgalmatossággal érdemlette azt, hogy 1786-dik esztendőben, a' Napkeleti Literatura Cathedrájára, mellyet böldegált Ipa, néhai Nagy Tiszteletű Varjas János Ur, sok esztendőig ékesített vala, meghívódott; de azon hivatalt el nem fogadta. Hanem mint Tanuló, és a' tudományokat különösen szerető ember, a' Mező Turi Oskolát mindenkor különösen szíven tartotta, tudván, hogy a' jó Oskolából lesz, a' jó Ekklezsia, és annak számára, mintegy 300 darabokból álló Görög és Deák Classicus

Írók munkáját megszerzette. Széles tudománya, érdemei, és a' mi mindennél több, jó lelki esmérete, utat nyitottak a' bódogútt nagy Tiszteletű férjfiúnak arra: hogy a' Nagy Kúnsági nagy tiszteletű Egyházi Vidék Notáriusának, és azután Esperestjének is választódott, mely hivatalai okos vigyázásának, izorgalmatosságának, és jó lelki esméretének újabb bizonyosságai valának. Sok hasznos munkái közül, könyörgéseit, és a' Szent Páisiót, méltó különös emlékezetben megtartani: valamint a' *Prideaux* Historiájának és a' Mózes 5. Könyveinek az eredeti nyelvből való fordítást is, de a' melly két utolsó munka csak kézírásban vagyon. — A' milyen jó hivatalbéli ember volt: olyan jó volt Házas Társnak és édes atyának is. Két gyermekket nevelt, kik közül Klára, nagy Tiszteletű *Buday Esaiás* Úrnak, a' *Philosophia* Doctorának, és a' Debreczeni Ref. Collegiumban a' *Theologia* Professorának, hites Társa; másik a' ki édes atya nevét viseli, a' *Philosophiának* Doctora, és annak ugyan csak a' Debreczeni Ref. Collegiumban Tanítója. Három hónapig tartott terhes betegsége után, melyet békefélséges türelessel szenvedett, elköltözött életének 65. dik esztendejében. Érzették kedves Hallgatóji, kit vesztettek el, és a' kit életében szerették és tisztelték: halálában is ugyan azon indulatok eránta nyilván megmutatták; sem költségeket, sem fáradságokat nem sajnálván utolsó tisztességének megadásában; a' mely valamint a' megbódogútt-nak dicsőségére úgy a' Mező Téri Ekklesiának, és annak Erdemes Előljáróinak különös betsülletekre, más Ekkleziáknak pedig valóban például szolgál. Így igyekeznek Tanítóikat mind életekben mind ha-

lásokban a' jó szívu' Hallgatók megtisztelni! Halotti Predikáziót tartott felette Tiszteletes Tüdös Váradí Sámuel Ur, a' Kis Újzárllási Ref. Szent Eklézsia Predikátora, és a' nagy Tiszteletü nagy Kún-sági Vidék' Afsefsora; Oráziót pedig mondott Nagy István Ur, a' M. Túri Oskolának Tanítója.

Spanyol Ország.

A' Bécsi Udvari Diariumnak, a' közelebb múlt szombaton költ 20-ik darabjának 1121-ik lapján ezen sok viszonyosságok közzé esett Orzágnak jelenvaló állapotja következőképen adatik elő. A' miolta Ferrol a' Marsal Soult armadiájának által adatott, azolta semmi nevezetes dolog nem történt Spanyol Országban. — Gallicziának nagy részét a' Soult és Ney Fr. Marsalok corpusaik hadi módon el foglalták, Asturia ellenben még most sem hódolt meg egészen, és az a' Portugalliai expeditio, melyről mint valóságosságos dologról néhány közönséges újságlevelek úgy szóllottak, tsak egynéhány portára ki küldetett tsapatokból állott. — Az Andaluziai insurgens Armadia még most is a' Sierra Morena előtt lévő tábor helyén tanyázik, és Toledon's Talavera-della Regnán túl a' Frantzia Borposztok még eddig nem mehettek. — A' Spanyol Orzági Centralis Junta, a' Sevillai Kir. palotában, a' maga hivatalját még most is folytattya.

Katalóniában is erősen de változó szerentsével védelmezik magokat Vives és Reding Spanyol Generálok, kiváltképen minekutánna a' Saragossai várbeli katona őrizet olly vitézi módon tartya magát, hogy annak további ostromlására a' St. Cyr és Dühesme vezérlések alatt lévő armadiának egy

része Arragoniába menni kényszerített. — A' Perpignan és Barcellona közt lévő egyeféleg is félbe szakasztatott.

Még most is Cuenza mellett áll Herczeg Infantado. A' József Király Armádjának egy része, Madrit és Valladolid közt erősen bé sántozta maga táborhelyét. Több Francia Országból került, de nem hivatal szerént való tudósítások szerént, ismét a' Tágusba szállott ki az Anglus expeditió, és hogy számos gyalog, 's főképpen lovas hadi seregek várattatnak oda a' N. Britanniai kikötőhelyekből. — A' Marquis de la Romana Corpusa is Portugallia felé vette az útját. — A' Frantzia Armádjának valamely kevés része, nevezetesen a' Csász. testőrző sereg Spanyol Országból vissza hivatott. — El kell várni, minémü gondolatokat fog a' Fr. seregeknek ezen elmenetelek az Insurgensekbe gerjeszteni, a' kik azon félsziget felénél több részének még most is birtokában vannak.

A' régi Saguntumhoz és Numantziához illő vitézi bátorsággal viselték a' Saragossai katona őrizet és lakosok magokat még eddig. Minden útzákon sámpokat csináltak és sántzokat ártak, a' házak bejazzatira nagy köveket, gerendákat, forró vizet és szurkot vittek a' lakosok, hogy méltóképen fogadhassák az oda bé rohanó ellenséget, minden magános házak nagyobb és köépiletek, egy egy erős kastélyhoz hasonlítanak. — Egynéhány külső épületeket el foglaltak az ostromlók, de ismét el hagyni kenfzerítettettek azokat; sőt néhánkor a' benn lévő katona őrizet is, a' Kataloniával való egyefségre és a' szükséges eleségnek oda való bevitelére alkalmas sgot talált, és noha az oda való katona őrizet

40000 főből áll; mindazáltal még Februariusban semmi nélkül nem szükölködött. — Az ezen erősről jött hírek egymástól különböznek, némelyek azt hirdetik, hogy az ostromló Frantziákkal capitulatióra lépett, mások, hogy az ostrom alól fel szabadított.

Magok a' 17-ik Februariusi Frantzia Országi tudósítások sem tagadják ezen itt előzámolt tárgyaknak valóságát, A' Spanyol Országgal való egyeség, úgy mondnak, Perpignanon és Catalonián által nem egészen szabados, melly miatt nem bátor-kódnak a' Frantzia kereskedők azon az uton Spanyol Országba portekákat küldeni. — Rozásban és Figuerásban számos katona őrizetjeink vannak, de a' Gironai környékenn túl Arragonia felé sok insurgents tsuportok állanak, a' kik ha reguláris katonák mennek feléjük, széllyek ofzlanak, ha pedig eltávoznak, ismét öfzve gyűllenek. — Most egy új tartalék sereg formáltatik Perpignanban olly végre, hogy Gironát ostrom alá rekeszse. — A' General St. Cyr armádijaja, melly a' Spanyol Országban lévő nagy Fr. armádjának munkálkodását segéli, semmi hadi népet nem küld Kataloniába, hanem Arragoniában terjeszkedik ki, mellynek meg hódoltatásáig, Valentzia ostromlásához sem fognak; Sarragofsa eránt semmi újabb tudósításokat nem vettünk.

Frantzia Birodalom.

A' Hannoverásban lévő Frantzia hadi seregek az onnan leendő elmarsirozásra parantsolatot vettek. Hasonló rendelés küldetett a' Pontecorvoi Herczeg (Marsal Bernadotte) vezérlése alatt lévő Francia seregekhez, mellyek a' Jénai szerentsétlen ut-

közettől fogva Hamburgban, és annak vidékén élők ködtek vala. — A' Frantzia Csász. testörző lovas Granatirosoknak Commendansa Generál Walther, a' gyalog Granatirosoknak vezére Curial, és Arrighi a' Cs. testörző dragonyosoknak Commendansa Párisba mentek; az ő távollételek alatt az Obersterek commandirozzák a' nevezett hadi népet. — A' Publiciste nevezetű Párisi Zsurnálnak 23-dik Februariusi darabja azt hirdeti, hogy a' Rénus Fr. Armadia új lábra állitatik; hogy Marsal Davoust az alatta lévő Corpussal Erfurtból Bamberg és Nürnberg fele marsirozik; hogy a' Morand, Goudin és Friaut Generálok osztály seregeik, mellyek ennekelőtte a' Fr. nagy Armadiának 3-ik corpusa voltak, Thüringiából ki menni, s Frankoniába marsirozni parantsotattak — hogy a' Generál d' Escapne vasas regimentjei a' Beyreuthi tartományból kiköltözvén a' Duna felé vettek útjokat — Februarius 18-ik napján Metzben azt írják, hogy a' Generál Legrand vezérlése alatt lévő, és a' Fr. nagy Armadiától menő osztály sereg oda szerentséfsen meg érkezett, és nagy pompával fogadtatott az oda való Előjáróktól s lakosoktól. — A' Carra St. Cyr Generál osztály serege, melly Nanciban és Lunevilleben cantonirozott ennekelőtte, minden órán vissza várattatik.

Az a' réttentő égi háború, melly a' múlt Februarius 14-dik napján, a' Rénus és Ménus folyóvizeknek néhány vidékein a' lakosokat nagy félelembe ejtette, Párisban is nagy nyughatatlanságot szerzett. Szerentsére ez az égi háború, melly az esztendőnek ezen tizkelyében ritkán szokott meg esni, harmad nappal történt azon nap után, a' mellyenn némelly

eszelős embereknek jövendölések szerént, e' világ egyik részének el kellett volna veszni, más-ként ha elébb esett volna, bizonyosan kétségbe ejtette volna a' könnyen hívő tudatlan népet. A' Mária és Vénus planetáknak egymáshoz való közelítések, azok a' szörnyű vizáradások, mellyek Európának déli és napnyugoti részeiben igen nagy pusztításokat tettek, nagy változással fenyegették e' világot. Néhány helyeken e' világ el veszésének előjáró postainak tártották azokat, a' Rénusnak némely vidékein sok familiak kiköltözvén lakhelyeikből a' mezőségen vont sátorok alatt laktak, batorságosabbnak tartván ott magokat.

Török Birodalom.

A' Bécsi Görög kereskedők, a' kik Török Országi Correspondenteikkal szüntelen leveleznek, és az ott történt dolgokról mindenkor leg újabb tudósításokat vesznek, azt beszélik, hogy minekutánna a' Fényes Porta Angliával öszve bekéltett volna, a' múlt Januarius 2.ik napján, dél tájban egy Anglus fregat a' Konstantzinapolyi kikötőhelybe minden akadály nélkül be evezett, mellyenn az Anglus követ és bekéltészerző Sir Robert Adair is volt. Februar. 2.ik napján a' maga követségébéli titoknokja Canning, a' N. Britanniai Status Secretarius és külső dolgokra ügyelő minister, Canning testvérenek fia által a' Reis-Effendinek maga oda lett érkezését hivatal szerént jelentvén leg ottan a' Fényes Porta Talmátsa Bibika tiszteletére küldetett.

A' múlt Februarius hólnap közepéig Konstantzinapolyba semmi nyughatatlankodtató mozgások nem tapasztaltattak, ámbár néhány közönséges le-

velek ellenkező híreket hirdettek legyen is. Azok a két nevezetes pártosok, a kik egy ideig Drinapolyban lappangottak a Csász. testőrző seregnek az úgy nevezett Bostangisoknak egy őfzalya által még a múlt Januarius végén fel találtattak, 's őfzve vagdaltattak. — A' Koniai Basa Cadi is, a' ki a' Seymenseknek, az az, az Európai lábra állított Török katonaságnak hathatos barátjok és védelmezőjök volt, hanem az utolsó revolutió után, a' mellyben tudniillik Mustafa Bajraktar volt nagy vezér életét elvesztette, a' Jantsároktól való feltében, darab ideig Natoliában bújdokott, a' Tayar Basa Deli Basijától, az az, Adjutansától fel találtatott, megfogatott, és a' Fényes Porta parantsolatjára megfojtatván, feje a' Serail, az az, a' Császári lakó palotának kapuja felibe szögeztetett.

A' múlt Februarius 3. ik napján egy leánya született a' most uralkodó ifjú Császárnak Machmud Zoltánnak, kinek édes anyja neve Fatme Fultane adatott.

Az Orosz Birodalommal köttetendő békeességnek eszközlésére a' Fényes Portától rendeltetett első talmás Herczeg Morousi maga titoknokjával Rosettivel, az Olah Országi tudósítások szerént már Rustsukba érkezett, 's ott fogja a' meg hatalmazott ministereket bévágni. — Drinapolyig számos katona őrizet kiserite őtet, onnan pedig azok a' Jantsárok fogják őtet követni, a' kiket a' Török Armádiának commandirozó Basája melléje rendelt.

Elegyes Dolgok.

Az Oderai Frankfurti Királyi Universitásának egy igen érdemes és halznos tagja, Doct. Stein-

hart egyházi Tanácsos, a' Teológiának és Filozofiának közönséges és rendes Tanítója, azon Kir. Fő Oskolának Seniora, és a' Züllichaui árvák és nevelő háznak Directora, a' közelebb múlt Februarius hó- napnak 3-ik napján, hasznos életének 71-ik esztendősen el nyugodott. — Az Albis folyó viznek ez idei nagy árja Drézda városának nagy részét is vízbe borította. — Azoknak a' Hollandiai szerentsétlen lakosoknak számokra, a' kik a' Renu rendkívül való árvize által a' múlt Januariusban meg károsítottak, sok segéd-lempézz szedetik öfzve. — A' Teherani tudósítások szerént nagy előmenetelt tesznek az Európai tactikában a' Persák; azok a' két Frantzia hadi tisztek, a' kik őket a' fegyverben gyakorolják a' Persiai Schach Fath Aly általa' nap rendibe vétettek. — A' Fels. Pruffziai Király, Királyné, és Kir. Hercegek a' múlt Februarius 28-ik napján villágra varattak Berlinbe, de még eddig semmi tudósítás nem érkezett arról, hogy már oda mentek volna. — A' Lübecki tudósítások azt tartják, hogy rövid idő múlva meg békének egymással az Orosz Császár és Svéciai Király. — A' múlt Februariusban, sok kemény égdőrgések, villamlások, ménykőhullások és jég elsők voltak Frantzia Országának néhány környékében. — Egy olly pompás gála hintot készített Berlin városa a' Királynának, a' mellyenn lévő ezüst 500 márkot nyom (Egy Márk arany 16 latot, vagy 36 arany pénzt; egy Márk ezüst pedig 16 latot, avagy 8 tallér ezüst pénzt nyom. —). Helvétziának Argau nevezetű Cantonjában olly rendelés tétődött, hogy minden új házaspár hat gyümölcs termő fát, minden atya, kinek gyermeke születik, kétöt ültessen a' Közönség földjén. — A' Svécia Or-

szághoz tartozott Alandi szigetet, melly Stockholm városának által ellenébe fekszik, a' mint a' Helsingöri tudósítások tartják, el foglalták az Orosz hadi seregek. — Mivel a' múlt Januariusban, Pétersburgha 30 gradusra lépett a' hideg, sokan szertnék tudni, mennyire hágott a' sokkal hidegebb Sziberiában. — Egy Párisi Zsurnal jegyzése szerént, a' leg jobb korú ember fején 140000 hajszál van; egy tökehal ikrajában 9 milliom tojás; egy jó evező hajó egy secundában 19 lábnyomra, s egy órában 11400 ölre halad. A' szél egy secundában 30 lábnyomra, a' szélvész pedig 80 — 100 lábnyomra — a' hang egy secundában 173 ölni messzeségre megy, egy 24 fontos ágyú golyóbis ugyan azon idő alatt 1800 lábnyomra halad, minekelötte a' földre le esne.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

T u d ó s í t á s .

T. N. Torontal vármegyében a' Gr. Buttler János Uradalomához tartozó Bardany mező városában, elztendönként két versbéli országos vásárok fognak ennekutánna, ugyan annyi előre való baromvásárokkal egyetemben, ugymint először Május 16-dikan Sz. Nepomuk János napján, másodszor September 16-dikan Sz. Ludomilla napján, továbbá minden héten való egy-egy napi, ugymint pentéki vásárokkal egyetemben, tartatni. A' vásárookra oda hajtandó marhák (barom) számára szabad legelőt (pascuumot) enged a' Földes Uraság.

D. D. S.